

ਦੂਜੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਅਲਾਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਪਤੀ ਨਿਯਮ 30 ਆਈਟੀਏ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਏਗੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਾਰੇ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਕੂਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਿਯਮ 30 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਹੈ।

ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਰਾਜ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1958 ਦੀ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 41-ਡੀ

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (1860 ਦਾ XLV)-ਸੈਕਸ਼ਨ 419, 463 ਅਤੇ 464-ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦ ਸਾਰੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਨਾਲ-ਕੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ-ਸੱਟ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ-ਕੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਹੈ।

1960

ਮਾਰਚ, 24

VOL. XIII-(2)] ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇਹ ਖੁੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ (ਨਾਬਾਲਗ) ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 419, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੁਆਰਾ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠਾ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਨਾਮ ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ (1) ਨੇ ਮਗਰ; ਅਪਾਰਟੀ ਚਰਨ ਰੇ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (2) ਅਤੇ ਨਗਾ ਤੁਨ ਸੇਨ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ (3) ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਹੋਏ

ਸ਼੍ਰੀ ਈ. ਐਫ. ਬਾਰਲੋ, ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ, 1958 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਅਪੀਲ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਿਆਲ ਅਤੇ ਕੇਸ਼ਵ ਦਿਆਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਐਚ.ਸੀ. ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਡੀ.ਆਰ.ਪ੍ਰੇਮ, ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ਾ. ਜੇ.-ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਫਲਸ਼ੋ, ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਕਵੀਰਾਜ ਅਤੇ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ, ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ: ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਫਾਲਸ਼ਾ. ਜੇ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲਾਹ. 380

(2) (1930) 31 ਸੀਆਰ. ਐਲ.ਜੇ. 126

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਰੰਗ: 203

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਜਨਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਦੀਵਾਨ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 18, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ, ਨੇ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਆਸਟਿਨ 10 ਐਚ.ਪੀ. ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਡੀ.ਐਲ.ਏ 4796 ਵਜੋਂ ਕਾਰ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਉਸਦੀ ਧੀ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਛੋਟੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਰ ਦਾ ਬੀਮਾ ਭਾਰਤ ਫਾਇਰ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਮਿਆਦ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਖਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਦੀਵਾਨ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸਨੂੰ ਵਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਨੂੰ ਕਾਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮੋਟਰ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਖਿਆ। ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ। ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਸ. ਪੀ.ਏ. ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਐਕਸ ਪੀ.ਬੀ. 3 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਅਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰ ਐਕਸ. ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਤੀ 5 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਫਾਰਮ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਦਾਅਵਾ ਫਾਰਮ ਐਕਸ. ਪੀ.ਈ. ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਜਿੰਦਰ ਲਾਲ ਜੈਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਉਸਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਕਾਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਬੀ.ਗੁਪਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੀਸ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਬਿੱਲ ਵਜੋਂ 426-3-0 ਮੈਸਰਸ ਕਯਾਸ਼ਪ ਮੋਟਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 64 ਰੁਪਏ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਟੋਇੰਗ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਰਕਮ 50 ਸਦਮੇ ਦੇ ਸੋਖਕ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪਰੈਲ, 1953 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ

ਕਿ ਹਲਦਵਾਨੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 250 ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੈੱਕ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਸ ਪੀ. ਐਲ.ਐਲ., ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 1953 ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ 18 ਨਵੰਬਰ, 1954 ਤੱਕ ਨਹੀਂ, ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਰ ਬੀਮਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੱਤਰ ਐਕਸ.ਪੀਯੂਯੂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅੱਧ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. (ਅਪਰਾਧ) ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"ਆਸਟਿਨ ਕਾਰ ਨੰਬਰ ਡੀਐਲਏ 4796 ਦਾ ਬੀਮਾ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਪਾਲਿਸੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 5 ਫਰਵਰੀ, 1953 ਅਤੇ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 1953 ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 541-3-0 ਅਤੇ 250 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਫਲ ਕਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 420 I.P.C. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਇਸਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਫਿਰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਈ, 1957 ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੱਚੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਕਾਰ ਦਾ ਬੀਮਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਕਲੇਮ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਜੋ ਦੋਵੇਂ ਰਕਮਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚਣ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਡਾਕਟਰ

ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡਾ ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਮਿਸ-ਨਲਿਨੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਟੋਇੰਗ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਥਿਤ ਜਾਅਲੀ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਅਤੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੀਆਂ ਦੋ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਹਨ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸਨ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਹਾਦਸੇ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਹਲਦਵਾਨੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟੋਇੰਗ ਆਦਿ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸਬੂਤ ਹਨਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਅਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸੀ, ਅਤੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਗੈਰ-ਵਾਜ਼ਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਸਲ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇਤਫਾਕਿਕ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਬੇਈਮਾਨੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਵਿਦਵਤਾ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਲਈ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਸਬੂਤ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁਪਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਹੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਗਵਾਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੋਰਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਕਥਿਤ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਕਰਤਾ ਸਿਰਫ ਦੋ ਹਨ ਅਤੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਜੇ ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ

ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਕੰਮ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੋ ਵੀ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਕਲੇਮ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਅਸਲ ਦਾਅਵੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਅਸਲ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਹੋਏ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸਹਾਇਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਮੈਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। , ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੇਖ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 415, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ, ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:- [ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 415 ਪੜ੍ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ।] ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਜੁਰਮ ਨੂੰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 463 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

[ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 463 ਪੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ।]

ਧਾਰਾ 464 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

“ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ। ਜੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੀਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਾਇਆ, ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ, ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਚਲਾਏ ਗਏ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ, ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।"

ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 415 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 463 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ "ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਅਰਥ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ "ਬੇਈਮਾਨੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਵਿੱਚ "ਫਰਾਡਲੀ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"ਜੇ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ "ਬੇਈਮਾਨੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

"ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਜੇ ਉਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹੋਰ ਨਹੀਂ।" ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਕਿ "ਬੇਈਮਾਨੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਲਾਭ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, "ਧੋਖਾਧੜੀ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਇੰਨਾ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਧੋਖਾਧੜੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, "ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਲਈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਦੇ ਕੁਝ ਟਕਰਾਅ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਕੁਝ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇੱਕ ਕੇਸ *ਅਪਰਾਤੀ ਚਰਨ ਰੇ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ*, (1) ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੇ ਪਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਮ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਉਸ

ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਰੌਸ ਅਤੇ ਸਕ੍ਰੋਪ ਜੇਜੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦਾ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਗਲਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੱਟ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਨੇ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਗਾ ਤੁਨ ਸੇਨ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ, (2) ਵਿੱਚ ਸੈਕਨੀ ਜੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸਰਵਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸਾਂ 'ਤੇ ਨਾਮ ਜਾਅਲੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

---

(1) (1930) 31 ਸੀਆਰ. ਐਲ.ਜੇ. 126

(2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1935 ਰੰਗ 203.

ਦੂਜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਮਥ ਨਾਥ ਵੀ. ਰਾਜ, (1) ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਇੱਕ ਝੂਠਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਫਾਈਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੌਸਲੇ ਵੀ. ਸਮਰਾਟ (2) ਵਿਚ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਗੋਲਾ-ਬਾਰੂਦ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦੂਕ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਚਿੱਟੀ ਅਤੇ ਵਾਲਮਸਲੇ ਜੇਜੇ ਕੋਲ ਸੀ। ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਕੰਮ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਸੇਲ ਜੇਜੇ ਦੁਆਰਾ *ਸਮਰਾਟ ਵੀ. ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ*, (3) ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ 1926 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1898 ਦੱਸੀ ਸੀ। 1941 ਤੱਕ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ-ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1891 ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਦੀ ਜਾਅਲੀ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਝੂਠੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1951 ਕੈਲ 581

(2) ਐਲ.ਐਲ.ਆਰ. 43 ਕੈਲ, 321

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1944 ਲਾਹ. 380

ਕਰ ਲਿਆ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜਾਅਲੀ ਸਨ, ਉਹ ਸਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਜ ਨੇ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 109, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 465 ਅਤੇ 471 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸੱਟ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ *ਜੀ ਐੱਸ ਬਾਂਸਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ. ਦਿੱਲੀ* ਰਾਜ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਨੰਬਰ 86-ਡੀ ਆਫ 1957, ਦਾ ਫੈਸਲਾ 8 ਅਕਤੂਬਰ, 1957 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਧਾਰਾ 467 ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੇਵਿੰਗ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਸਨ। ਰਾਸ਼ਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰਾਸ਼ਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਕੋਲ ਰੁਪਏ 250 ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪੋਤੇ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸਨੇ ਇੱਕ ਨਕਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ

ਕੀਤੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਬਚਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ

ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਫਾਰਮ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਗਲਤ ਲਾਭ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਦੇ ਕੇਸ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 7 ਜਨਵਰੀ, 1960 ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰ ਭਰਾ ਚੌਪੜਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਬਦੁਲ ਹਾਮਿਦ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 419, ਇੰਡੀਅਨ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਨਾਬਾਲਗ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ ਦੁਆਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪਾਲਿਸੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ। ਡਾਕਟਰ ਵਿਮਲਾ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 419 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਹੈ। ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨਾ।

ਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਉਕਸਾਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ 'ਤੇ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕੰਮਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਾਰਥਿਕ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਖਰੀਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕਾਰ ਅਤੇ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣਾ। ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 419 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਮਾਤਰ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 426-3-0 ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਡਾ: ਵਿਮਲਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਾਅਵਾ ਝੂਠਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਮਿਸ ਨਲਿਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੀਮਾ ਪਾਲਿਸੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਧਾਰਾ 419, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਧਾਰਾ 419, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸਲ ਜੁਰਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਚਾਰਜ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਜੋੜਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਦੁਆਰਾ ਜਾਅਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੋਸ਼ੀ ਐਕਸ ਪੀ.ਜੀ./ਜੀ.ਆਈ. ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 160 ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਵਿਮਲਾ ਅਤੇ ਕਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਟੋਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ, ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਝੂਠਾ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਧਾਰਾ 419 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਨੇ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 ਅਤੇ 16 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ

ਕੀਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਹੈ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਰਗਾਸਾ ਕੇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਤੱਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਝੂਠੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸਤਰਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ

ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧ ਸਿਰਫ ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ, ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 467 ਅਤੇ 468 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਡਾ. ਵਿਮਲਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਚੌਥੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੱਕ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਏਗੀ। ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਜੋ ਕਿ ਮੁੱਖ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਸਹਾਇਕ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ 100 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਜਾਂ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਚੌਪੜਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਚੌਪੜਾ, ਜੇ.

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।